

**ODPOWIEDZIALNE,
GLOBALNE PRZYWÓDZTWO
UNII EUROPEJSKIEJ**

**ВІДПОВІДАЛЬНЕ
ГЛОБАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

**RESPONSIBLE GLOBAL LEADERSHIP
OF THE EUROPEAN UNION**

redakcja naukowa
наукова редакція
scientific editors

**Teresa Astramowicz-Leyk
Yaryna Turchyn
Oleksandra Werbowa
Oleksander Horbach**

Olsztyn-Lwów 2025
Ольштин-Львів 2025
Olsztyn-Lviv 2025

Recenzja naukowa:

dr hab. Katarzyna Maciejewska-Mieszkowska, prof. UWM

doc. dr Olha Ivasechko

doc. dr Oleh Tsebenko

Redaktorzy tomu

Teresa Astramowicz-Leyk

Yaryna Turchyn

Oleksandra Werbowia

Oleksander Horbach

Opracowanie redakcyjne i korekta: Zespół

DTP: Ryszard Kurasz

Projekt okładki: Leon Krakowiak

Wydawca

Instytut Nauk Politycznych

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

© Copyright by Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Instytut Nauk Politycznych, 2025

ISBN 978-83-66259-47-8

Olsztyn-Lwów 2025

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
--------------------	----------

Część I

Unia Europejska wobec wyzwań globalnego przywództwa

Teresa Sasińska-Klas

ZAUFANIE SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO DO UNII EUROPEJSKIEJ JAKO GLOBALNEGO LIDERA – AKTUALNE WYZWANIA	13
--	----

Olha Ivasechko, Mariana Zdoroveha

EU GLOBAL LEADERSHIP IN THE CONTEXT OF MULTIPOLARITY	25
---	----

Олександр Рудик

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ЛІДЕРСТВУ ЄС У КЛІМАТИЧНИХ ПЕРЕГОВОРАХ	41
---	----

Петро Сухорольський, Ірина Сухорольська

РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО ФОРСАЙТУ В ПОЛІТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	55
---	----

Oleksandra Werbowa

INSTYTUCJONALNE PODSTAWY KONKURENCYJNOŚCI I GLOBALNEGO PRZYWÓDZTWA UNII EUROPEJSKIEJ	69
---	----

Część II
Prawo i bezpieczeństwo w obliczu współczesnych zagrożeń

Ярина Турчин, Тереса Астратовіч-Лейк

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ЗАПОБІЖНИК
ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ: НА ПРИКЛАДІ КРАЇН
ВИШЕГРАДСЬКОЇ ЧЕТВІРКИ 89

Руслан Демчишак

СУБРЕГІОНАЛЬНІ ОБ'ЄДНАННЯ КРАЇН
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ У КОНТЕКСТІ
СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ ЗАГРОЗ 119

Микола Бучин

ВТРУЧАННЯ РОСІЇ У ВИБОРИ В ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ
ЄС ЯК ЗАГРОЗА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БЕЗПЕЦІ 133

Ольга Малюта

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕРЖАВНОСТІ:
КЕЙС УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО ПОРЯДКУ 147

Cezary Pachnik

PRAWO NARODÓW DO SAMOSTANOWIENIA
W ORZECZNICTWIE TSUE ZE SZCZEGÓLNYM
UWZGLĘDNIENIEM WYROKU C-104/16 P W SPRAWIE
SAHARY ZACHODNIEJ 171

WSTĘP

Unia Europejska odgrywa odpowiedzialną i aktywną rolę przywódczą w rozwiązywaniu globalnych problemów i wyzwań. W sposób aktywny i odpowiedzialny angażuje się w rozwiązywanie konfliktów międzynarodowych, wspiera multilateralizm i koordynuje współpracę międzynarodową. Ma także ważne osiągnięcia w promocji demokracji, rządów prawa oraz praw człowieka.

W wymiarze gospodarczym odgrywa ważną rolę w kształtowaniu globalnych standardów handlowych, promuje zrównoważony rozwój gospodarczy oraz wspiera uczciwą konkurencję na arenie międzynarodowej.

Natomiast w zakresie ochrony środowiska i klimatu jej rola polega na przewodzeniu w globalnych działaniach na rzecz klimatu, wdrażaniu Porozumienia Paryskiego oraz promowaniu zielonej transformacji energetycznej.

Współpraca polsko-ukraińska w obszarze nauki i edukacji dynamicznie się rozwija, czego wyrazem było IX Polsko-Ukraińskie Forum Naukowe pt. „Odpowiedzialne globalne przywództwo Unii Europejskiej: wyzwania i możliwości”. Wydarzenie odbyło się w dniach 15–16 maja 2025 r. w formacie hybrydowym. Organizatorami forum byli Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Instytut Nauk Humanistyczno-Społecznych Uniwersytetu Narodowego Politechnika Lwowska, działający w ramach modułu Erasmus+ Jean Monnet EU_LEAD.

Wydarzenie zostało objęte patronatem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Rzeczypospolitej Polskiej, Ambasady Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Marcina Kuchcińskiego, J.M. Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr. hab. Jerzego A. Przyborowskiego, prof. UWM oraz przy szerokim wsparciu mediów, w tym: „Gazety Olsztyńskiej”, Polskiego Radia Olsztyn, TVP3 Olsztyn oraz „Wiadomości Uniwersyteckich” UWM.

W uroczystości otwarcia wzięli udział Prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej UWM prof. Jakub Sawicki, Ambasador Nad-

zwyczajny i Pełnomocny Ukrainy w Polsce Wasyl Bodnar, Wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP Profesor Andrzej Szeptycki, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska, prof. UWM, Dyrektor Instytutu Nauk Humanistyczno-Społecznych UN Politechnika Lwowska doc. dr Zoryana Kuncz, Dyrektor Instytutu Nauk Politycznych UWM prof. Arkadiusz Żukowski, Honorowy Przewodniczący Olsztyńskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce Stefan Migus, lider polskiej mniejszości narodowej we Lwowie, dziennikarz „Kuriera Galicyjskiego” Artur Żak oraz koordynatorka współpracy UNPL z UWM Yaryna Turchyn – Profesor Honorowa UWM, Kierownik Projektu EU_LEAD i dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM – koordynatorka współpracy UWM z UNPL, Przewodnicząca Komitetu Naukowego IX P-UFN, Profesor Honorowa UN Politechnika Lwowska, członkini Rady Nadzorczej UN Politechnika Lwowska, Radna Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Uczestnicy ceremonii otwarcia nie tylko wygłosili przemówienia powitalne, ale także podsumowali dorobek poprzednich forów naukowych i inne osiągnięcia, które stały się ich logiczną kontynuacją w ciągu dziesięciu lat owocnej współpracy między uczelniami, w tym liczne staże w Olsztynie (około 40) i we Lwowie (około 10), wspólne granty poświęcone mniejszościom narodowym, program ERASMUS+, Visiting Professor w obu uczelniach, wspólne monografie, artykuły w prestiżowych czasopismach naukowych, studia w ramach programu podwójnych dyplomów (kilkudziesięciu studentów), wspólne granty, konferencje, seminaria i webinaria oraz Polsko-Ukraińskie Fora Naukowe.

Publikacja wpisuje się w ciągły rozwój współpracy naukowej między Polską a Ukrainą, stanowiąc ważny głos w dyskusji nad wyzwaniami stojącymi przed Europą i światem. Monografia obejmuje dwie części: **część I – Unia Europejska wobec wyzwań globalnego przywództwa** oraz **część II – Prawo i bezpieczeństwo w obliczu współczesnych zagrożeń**.

Cykl prezentowanych artykułów naukowych w części I otwiera tekst Teresy Sasińskiej-Klas pt. *Zaufanie społeczeństwa polskiego do UE jako globalnego lidera – aktualne wyzwania*. Olha Ivasechko i Mariana Zdroveha preznetują swoje badania pod tytułem *EU Global Leadership in the Context of Multipolarity*, a Олександр Рудик napisał nt. *Сучасні виклики лідерству ЄС у кліматичних переговорах* (*Współczesne wyzwania przywództwa UE w negocjacjach klimatycznych*). Петро Сухорольський i Ірина Сухорольська podjęli się prezentacji badań pt.

Роль стратегічного форсайту в політиці Європейського Союзу (Rola strategicznego foresightu w polityce Unii Europejskiej). Тę część wieńczy tekst Oleksandry Werbowej pt. *Instytucjonalne podstawy konkurencyjności i globalnego przywództwa Unii Europejskiej*.

Część II otwiera artykuł autorstwa Ярини Турчин і Терези Астратович-Лейк pt. *Європейська інтеграція як запобіжник політичної корупції: на прикладі країн Вишеградської четвірки (Integracja europejska jako zabezpieczenie przed korupcją polityczną: na przykładzie krajów Grupy Wyszehradzkiej)*. Руслан Демчишак przygotował opis badań pt. *Субрегіональні об'єднання країн Центрально-Східної Європи у контексті сучасних безпекових загроз (Subregionalne stowarzyszenia krajów Europy Środkowo-Wschodniej w kontekście współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa)*. Микола Бучин отовіў kwestie *Втручання росії у вибори в державах-членах ЄС як загроза європейський безпеці (Ingerencja rosyjskiej w wybory w państwach członkowskich UE jako zagrożenie dla bezpieczeństwa europejskiego)*. Na temat міжнародного безпе́чення господарчого і перспектив па́нствовості господарче́й: *przyzadek Ukrainy w warunkach porządku gospodarczego* napisала Ольга Малюта – *Міжнародна економічна безпека та перспективи економічної державності: кейс України в умовах економічного порядку (Międzynarodowe bezpieczeństwo gospodarcze i perspektywę państwowości gospodarczej: przypadek Ukrainy w warunkach porządku gospodarczego)*. Monografię ко́нчить текст авторства Cezarego Pachnika pt. *Prawo narodów do samostanowienia w orzecznictwie TSUE ze szczególnym uwzględnieniem wyroku C-104/16 P w sprawie Sahary Zachodniej*.

Мамы надзіею, же прадставі́ены ў нініе́йшэ́й монографіі аналізы, баданні і рэфлексіе пазволя́ лепі́ей зразумі́ць вызванні, прад ктóryмі стоі́ Unia Europejska ў ролі адпові́дзальна́га глабальна́га лідэра. Лічы́мы, же публікацыя стане́ сі́е не то́лькі цэнным матэрыя́лам навуковым, але́ж такжэ́ інспіра́цыя да далшых бада́нь, дыскусі́і і супо́лпрацы міжнародна́е́й.

Życzymy Czytelnikom owocnej lektury.

Teresa Astramowicz-Leyk

Yaryna Turchyn

Oleksandra Werbowa

Oleksandr Horbach